

C. B. 16.07.

Hvad förorsakar emigrationen?

Med utvandrare öfver Atlanten.

(Bref från vår till Jamestown-utställningen utsände korrespondent.)

Hvad förorsakar emigrationen från Sverige? Det är denna fråga, som jag under en resa med en af de mest anlitade Amerikalinjerna sökt få besvarad af den mängd emigrerande landsmän, hvilka samtidigt med mig lämnade hemlandet. Det är en alltför stor och omfattande fråga för att kunna anses allsidigt besvarad af detta antal utfalanden, men det kan ju dock uppvisa en del bidragande orsaker.

Många vilja så godt som helt och hållet bortdisputera betydelsen af den svenska utvandringen, men om vi kasta blicken tillbaka på de föregående åren, möta oss ganska oroväckande siffror.

Åren 1891—1900 förminskades antalet invånare hos oss genom utvandring med 24,677 personer årligen eller 5.00 på tusen invånare. En minskning inträdde visserligen mot slutet af nämnda period samt under 1901, men åren 1902 och 1903 förete åter betydliga tal. Under de tre sista åren har åter en glädjande minskning iakttagits.

Den invandring, som skall ersätta denna folkförlust, är dock alltför obetydlig för att ens tillnärmelsevis fylla luckorna. Hela antalet invandrare, merändels bestående af återvändande svensk-amerikaner, uppgick under åren 1891—1900 till 7,881 pr år eller 1.60 pr tusen invånare.

Att denna åderlätning än ytterligare skall försvaga vårt redan rätt folkfattiga fädernesland, är ju tydligt.

En annan sak vore det, om de emigrerande vore den i moraliskt och arbetsdugligt hänseende sämsta delen af vårt folk, men efter allt allt döma är ej förhållandet så.

Hvarför går då Sverige årligen miste om så många af sina duktiga söner och döttrar? Svaret blef detsamma från de flesta. De hade en bror eller en syster därute, som skulle ta hand om dem. Ofta visste de icke ens, hvad slags arbete de skulle komma att utföra. Det skulle bror eller syster också ordna om. Blott ett visste de alla så väl, nämligen, att det fanns mycket penningar att förtjäna samt att arbetet ej skulle vara så hårdt som där hemma.

Att lefnadsomkostnaderna på de flesta amerikanska orter äro högre, hade naturligtvis de kära släktingarna därute alldeles glömt bort att påpeka. Att arbetet ej är så lätt, får nog också emigranten i sinom tid erfara.

Detta sista måste också de svensk-amerikaner, som varit hemma på besök, medgifva efter någon påtryckning.

I symmetri gällde detta alla arter af grofärbete samt yrken tillhörande byggnadsfacket, såsom murare, timmermän osv.

En värmäländsk valsverksarbetare, som hemma kunde förtjäna 85—90 kr. i månaden, sade sig i Förenta staterna kunna uppdrifva sin inkomst till 1: 50 dollar om dagen för samma arbete.

En småländsflicka, som varit hemma på ett kort besök, återvände nu till Boston med en syster och ett par väninnor. Hon sade sig genom sömmerskearbete i familjerna kunna förtjäna ända till 35 dollar i månaden.

I 20 års tid hade en arbetare varit anställd vid kanonverkstäderna i Bofors. Nu lämnade han sin efter våra förhållanden goda anställning för att med hustru och två barn söka sin utkomst i Amerika. Det, som drivit ut honom, var enligt hans uppgift de för hvarje år stegrade prisen å lifsförnödenheter. Bönderna i trakten afsatte hellre sina alster i närmaste stad, hvilken sedan åter i sin tur försedde platsen med dess behof af varor.

Rätt egendomligt är ett annat fall. En gammal smålänning stod där säker på däck, omgifven af hustru och 7 barn. Han hade i sin ungdom varit på hidsidan Atlanten några år, men sedan i 23 år varit landthandlare i hemtrakten. Nu for han öfver igen för att blifva jordbrukare därute.

Men det är icke blott förhoppning om bättre existensvillkor, som drifver ut våra landsmän. En yngre textilarbetare hade, förklarade han för mig, ingenting hellre önskat än att få stanna hemma, men på hans arbetsplats hade samtliga arbetare afskedats, på grund af att de förhandlat om bildandet af en fackförening. Sedan hade han icke lyckats få någon anställning, oaktadt 6 månader förflutit. Många hade, enligt hans utsägo, af samma anledning fått lämna landet, exempelvis ett 10-tal från hans hemort.

Endast några få nämnde den politiska rösträtten bland orsakerna för emigrationen.

Bland de många unga syntes äfven några nästan på grafvens rand stående åldringar, hvilka skulle tillbringa den tid, som ännu kunde återstå dem, i kretsen af sina bättre situerade barn i Amerika.

De dyra bostadsförhållandena i Sverige vidrördes äfven. I Amerika på östkustens städer kunde en arbetare få en snygg trerumslägenhet för en hyra af 10 å 12 dollar i månaden. På landsbygden voro kostnaderna än mindre.

De få exempel, som jag här framdragit, representera i hufvudsak de olika orsaker, som drivit denna emigrantskara från hemlandet.

Huru många af dessa utvandrare, som komma att få se sina förhoppningar förverkligade, är ju svårt att säga, men att döma af en amerikansk industriidkares yttrande ökas svårigheten för icke engelsktalande arbetare att få anställning mera och mera för hvarje år.

De emigranter, som hafva tillräckliga medel att uppehålla sig den tid, som behöfvos för att nödortfigt lära språket, lyckas väl i de flesta fall, men alla de andra kanske oftare mötas af nöd än af välfärd.

Förenta staterna börjar nu betacka sig för den tvifvelaktiga äran att få mottaga Europas sämre folkelement. För att skydda sig mot detta har allt kraftigare hinder rests år från år.

Ingen för kriminellt brott straffad får numera invandra, och hvarje emigrant måste genomgå flera läkareundersökningar. Hvarje med någon smittosam sjukdom behäftad individ återvändes till sitt hemland.

Men icke nog med detta. Äfven de ekonomiska fordringarna hafva på sistone skärpts. Den summa på 20 dollar, som emigranten förut måste inneha vid ankomsten till Förenta staterna, har nu ökats till 50 dollar.

På detta sätt hoppas man i Amerika att framdeles endast få friska och duktiga medborgarämnena.

Men äfven några ord om den emigrandens förhållanden under öfverresan kunde kanske i detta sammanhang vara af intresse.

Den största emigrantströmmen från Sverige går nog med Wilsonlinjens ångare till England för att sedan delas på de olika linjerna, som utgå därifrån. Mot Wilsonlinjens präktiga, om ock ej vidare moderna båtar finnes ju ej, så vidt jag vet, någon gravare anmärkning. Trångboddhet på 3:e klassen är ju svårt att afhjälpa.

På de stora oceanångarna är det ju i detta hänseende bättre ställt.

Den American-linjens ångare, som lämnade Southampton den 20 april, medförde en levande last af omkring 2,500 människor.

Bland fartygets 2,100 passagerare kommo 1,700 på 3:e klassen.

Dessa sistnämnda inrymdes i fartygets för och akter, hvarvid man helt öppet favoriserade den engelska delen. Denna fick vara för sig själf i fören, medan vår lilla svenska trupp, ett 50-tal personer, fick söka trifvas så godt de kunde i aktern tillsammans med ej alltför renlighetsälskande sydlänningar.

På förfrågan, hvarför engelsmännen afskildes från de öfriga, fick jag det något öfverraskande svaret:

»Hvarför inte? De kunna ju ändock inte förstå de andra.»

Hvad liggplatserna beträffade, voro de snygga och rena, och en sträng ordning hölls.

För en dollar extra kunde de, som önskade, erhålla plats i hytter för 6.

De öfriga lågo på kasernvis i stora, genom hela fartygets bredd gående rum.

De flesta syntes nöjda med maten, hvars riklighet alla erkände, om ock det ofta främmande köksättet ej just tillfredsställde deras smak.

Oaktadt så många skilda raser med olika seder och temperament hopats tillsammans, försiggick hela resan utan något som helst bråk.

Sång, dans och kortspel voro de oftast förekommande tidsfördrifven.

Andra klass-passagerarna anordnade en dag mot slutet af resan en massa olika sporttävlingar med subskriberade pris.

På aftonen gick en musikalisk soaré af stapeln med uteslutande passagerare som medverkande. Den insamling, som därunder gjordes till förmån för de engelska sjömanshemmen i Southampton och Newyork, uppgick till en summa af 8 pund.

Glädjande var att få höra det enstämmiga erkännande, de olika fartygscheferna gäfvos våra landsmän för deras renlighet och i öfrigt städade uppträdande.

Charlie.

Ordet felt.

En af emigrationens orsaker.

Bristande kommunikationer.

Det är en allmän önskan hos fosterlandsälskande män af skild färg att kunna finna ett medel mot emigrationen, denna farsot, som suger vårt lands bästa och sundaste blod, som fömmer det på de ugas och handlingsdugligas kraft.

Många äro de botemedel, som diskuteras. Intet har hittills visat sig effektivt.

Om en sak är man dock enig. Bered dem, som vilja och kunna arbeta här hemma samma tillfälle till arbete och en arbetsförtjänst som ger dem en själfständig ställning, som därute, och de skola stanna.

Första medlet att hämma emigrationen synes vara ett uppslag, som visar väg till dylikt arbete och dylik arbetsförtjänst.

Odling skapar arbete liksom arbete skapar odling. Vårt land har vida marker, som bida denna odling och detta arbete, vidare än något annat land i Europa, Ryssland måhända undantaget. Århundraden skola gå, innan plats för nyodlingar här saknas, icke blott i det omätliga framtidslandet Norrland, utan äfven på den redan vuxna odlingen närmare håll.

Hvarför skola de då blott bida därpå?

Det saknas folk, säger man, och kapital. Folk finnes trots emigrationen ännu, och äfven befolkningen växer med odlingen. Kapital finns ock om vi äro sparsamma, och kan skaffas mera, om vi bli kända som förtänksamma, företagsamma, kloka och pålitliga.

Men det finnas en sak, som för ökad odling betyder lika mycket som folk och kapital, ja, kanske mer: goda kommunikationer.